

1 Morgendagens distriktspolitikk

2

3 2020-tallet er tiåret hvor en rekke store utfordringer må løses. Klimakrise, fattigdomskrise og ikke
4 minst; sentraliseringskrise. I åtte år har Høyre, Frp, Venstre og KrF fått innføre den ene
5 sentraliserende reformen etter den andre, og resultatet er at distrikts-Norge tømmes for folk.

6

7 Sentralisering og urbanisering er dog ikke bare begreper som snakkes om i Norge. Det er en
8 internasjonal trend at folk, virksomhet og tjenester legges til ett sted og at man samtidig trekker mot
9 større steder. Også i våre naboland, som vi svært ofte sammenligner oss med, er distriktene - da
10 særlig i nord - som regel fraflytta og folketomme. Dersom det ikke gjøres mer attraktivt å etablere
11 seg og leve der man sliter med fraflytting, vil Norge etter alle solemerker å dømme ende opp i en
12 lignende situasjon. Men Norge er et annerledesland, og vi skal møte sentraliseringskrisa bedre enn
13 de som før oss har mislyktes i sin distriktspolitikk.

14

15 Foruten om at det er avgjørende å sikre alle et desentralisert tjenestetilbud, god infrastruktur, sørge
16 for gode og sterke lokalsamfunn samt fritidstilbud for de ulike aldersgruppene, er det særlig ett grep
17 Victor Norman-utvalget i sin utredning om demografiutfordringer i distriktene har pekt på:
18 viktigheten av personrettede tiltak.

19

20 Det finnes flere eksempler på personrettede tiltak i Norge, men de mest omfattende er de som
21 inngår i den såkalte tiltakssonen for Nord-Troms og Finnmark. Her inngår blant annet fritak for
22 arbeidsgiveravgift, nedskrivning av studielån, reduksjon i personbeskatningen og fritak for el-avgift på
23 forbruk¹. Senterungdommen mener det er på tide å inkludere flere områder med vedvarende, stor
24 fraflytting i en storsatsning med personrettede tiltak for å motvirke sentraliseringa. Et utgangspunkt
25 for hvordan disse mulige personrettede støtteordningene kan fordeles kan være sonene for
26 differensiert arbeidsgiveravgift².

27 I Hurdalsplattformen heter det at "for å utnytte mulighetene i nord må befolkningsnedgang snus til
28 befolkningsvekst. De personrettede tiltakene i tiltakssonen i Finnmark og Nord-Troms må evalueres,
29 og et program for utprøving av nye tiltak i distriktspolitikken blir særlig viktig for denne landsdelen."
30 Senterungdommen mener dette er fremtidsrettet og god distriktspolitikk, men at det også i denne
31 utredningen burde sees på om steder utenfor Nord-Norge og som på lignende måte sliter med
32 vedvarende, stor fraflytting skal inkluderes i de personrettede støtteordningene.

33

34 Flere personrettede ordninger i områder som sliter med fraflytting kan vise seg å være helt
35 nødvendig for næringslivet samt gjennomføringen av det grønne skiftet. Næringene vi skal leve
36 videre av er i distriktene, eksempelvis offshorenæringene, fiskeri og oppdrett, landbruk og skogbruk.

37

¹ Regjeringen.no, *Tiltakssonen i Nord-Troms og Finnmark* <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/regional--og-distriktspolitikk/Berekraftig-regional-utvikling-i-nord/virkemidler-i-tiltakssonen/id2362290/>

² Regjeringen.no, *Soneinndeling for virkeområdet for differensiert arbeidsgiveravgift 2021* <https://www.regjeringen.no/contentassets/dc21dc772e814b49b95a8caf537e1bec/sonenindeling-for-virkeområdet-for-differensiert-arbeidsgiveravgift-2021.pdf>.

38 Flere personrettede ordninger er kraftfulle tiltak som skal bidra til å bekjempe sentralisering på en
39 ny måte. Sammen med våre andre gode løsninger, viser vi at vi satser på hele landet. Fremtiden byr
40 på nye utfordringer, og da må vi møte den med nye løsninger.

41

42 Senterungdommen vil:

43

44 - Utrede innføring av personrettede tiltak i områder med stor fraflytting med mål om å gjøre
45 områder attraktive å bo, arbeide og drive næringsvirksomhet i. Disse kan ta utgangspunkt i
46 en lignende soneinndeling som for virkeområdet for differensiert arbeidsgiveravgift.

47 - I tråd med Hurdalsplattformen evaluere de personrettede tiltakene i tiltakssonen i Nord-
48 Troms og Finnmark og utprøve nye tiltak i Nord-Norge.

49 - Styrke de personrettede tiltakene i Nord-Troms og Finnmark.

50

51

52

53 Innsendt av politisk utvalg

54